

Status
Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten
22 november 2022

Eindtermijn
1 december 2022

Onderwerp

Intentieverklaring 3 polders Kaag en Braassem

Advies

1. Aan te gaan de intentieverklaring "planvormingsfase vertragen bodemdaling" met Hoogheemraadschap Rijnland, gemeente Kaag en Braassem, coöperatie De Groene Klaver en LTO Noord.
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting over het aangaan van de intentieverklaring "planvormingsfase vertragen bodemdaling" met Hoogheemraadschap Rijnland, gemeente Kaag en Braassem, coöperatie De Groene Klaver en LTO Noord.

Aangezien de commissaris van de Koning, na rechtsgeldige besluitvorming door GS, bevoegd is de juridische binding aan te gaan, is het advies aan hem een machtiging af te geven aan Meindert Stolk, gedeputeerde Landbouw van de Provincie Zuid-Holland, om de intentieverklaring "planvormingsfase vertragen bodemdaling" met Hoogheemraadschap Rijnland, gemeente Kaag en Braassem, coöperatie De Groene Klaver en LTO Noord namens de Provincie Zuid-Holland te ondertekenen.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies

Bijlagen

1. Intentieverklaring "planvormingsfase vertragen bodemdaling"
2. machtiging voor ondertekening van de intentieverklaring

1 Toelichting voor het College

Lopend initiatief van Rijnland gericht op bodemdaling

Hoogheemraadschap Rijnland is in 2021 gestart met een verkenning naar een gebiedsgerichte aanpak voor 3 polders in de gemeente Kaag en Braassem. Dit zijn de Vlietpolder, Blauwe Polder en Waterloospolder. In deze polders zijn in totaal ruim 20 agrariërs werkzaam. De polders kenmerken zich door een veenweidelandschap, en de nadruk van de gebiedsgerichte aanpak ligt op het tegengaan van bodemdaling. Daarnaast is aandacht voor een toekomstbestendige bedrijfsvoering, en voor het mee realiseren van andere duurzaamheidsdoelen. De provincie is betrokken bij de aanpak, evenals collectief de Groene Klaver. De betrokkenheid van de gemeente is vooralsnog bescheiden.

De doelen van het initiatief van Rijnland passen goed binnen het programma Vitale Veenweiden Zuid-Holland. De binnen dit programma beschikbare Impulsgelden kunnen worden ingezet voor de aanleg van waterinfiltratiesystemen in de 3 polders. Het gebiedsproces in de 3 polders kan dus onderdeel worden van het programma Vitale Veenweiden.

Op dit moment is de verkenningsfase inhoudelijk afgerond. De agrariërs zijn intensief betrokken bij de gebiedsgerichte aanpak. Uit de verkenning blijkt dat een meerderheid van de agrariërs interesse heeft in maatregelen om bodemdaling tegen te gaan. Zij willen meewerken aan het verder uitwerken van deze maatregelen. Daarnaast is een meerderheid bereid om een eigen bijdrage van € 500 te leveren aan maatregelen. De provincie verdubbelt dit bedrag tot € 1.000 per hectare, om hiermee andere duurzaamheidsmaatregelen te nemen in het gebied.

De volgende stap zou de planvormingsfase zijn. Hierin worden de maatregelen geconcretiseerd, inclusief de bedrijven die daadwerkelijk meedoen met het realiseren van maatregelen. De planvorming zou resulteren in afspraken over maatregelen en de uitvoering en bekostiging daarvan. Na de planvorming zou de fase van realisatie starten.

3 polders in de NPLG-context

Het Nationaal Programma Landelijk Gebied is een actuele ontwikkeling die vraagt om brede programma's en maatregelen voor natuur, water en klimaat. Het ligt voor de hand om de planvorming in de 3 polders te verbreden naar de NPLG-doelen. Dit stelt agrariërs immers beter in staat een weloverwogen afweging te maken over het nemen van duurzaamheidsmaatregelen en de toekomst van hun bedrijf. Daarnaast is het efficiënter voor alle betrokkenen om niet twee aparte trajecten te doorlopen.

Rijnland geeft aan zich niet te beschouwen als eventuele 'trekker' van een planvorming gericht op de brede NPLG-doelen. De provincie heeft aangeboden opdrachtgever te kunnen zijn voor een gebiedsregisseur voor de 3 polders.

Aandachtspunt is de gebiedsgerichte organisatie en sturing van programma Vitale Veenweiden op grotere schaal. Er vinden nog gesprekken plaats met Kaag en Braassem en omliggende veenweidegemeenten over de wijze waarop organisatie en sturing moeten worden vormgegeven. Het is van belang om de opgebouwde energie bij de agrariërs vast te houden en niet te laten 'wachten' op ontwikkelen op grotere schaal. Anderzijds moet het proces in de 3 polders blijven 'passen' in het grotere geheel.

Argumenten voor en consequenties van het aangaan van de intentieverklaring

Tastbaar resultaat van de verkenningsfase is de intentieverklaring. Met het aangaan van de intentieverklaring committeren de betrokken partijen zich aan het vraagstuk (bodemdaling op deze locatie) en aan de samenwerking. Zij zijn hierdoor aanspreekbaar om daadwerkelijk mee te werken aan het oplossen van het vraagstuk en aan het vervolgproces. De intentieverklaring heeft geen bindend karakter. Het niet aangaan van de intentieverklaring zou de samenwerking echter vrijblijvender en kwetsbaarder maken.

Consequentie voor de provincie is de regierol in vervolgfasen, dus opdrachtgeverschap voor de gebiedsregisseur. Daarnaast zijn er financiële consequenties: dragen van de kosten voor planvorming en realisatie, en van het verdubbelen van de eigen bijdrage van de agrariërs. Deze kosten kunnen worden gedragen binnen het programma Vitale Veenweiden.

Uiteindelijk doelen zijn het tegengaan van bodemdaling en daarmee het verminderen van CO₂-uitstoot, en het realiseren van de andere NPLG-doelen.

Financieel en fiscaal kader

De kosten van realisatie worden op dit moment globaal geraamd op € 1,7 miljoen. Hiervoor is ruimte binnen het programma Vitale Veenweiden Zuid-Holland. Er zijn dus geen gevolgen voor de begroting.

Totaalbedrag excl. BTW	: € 1,7 miljoen
Programma	: Ambitie 5: Versterken natuur in Zuid-Holland, beleidsdoel 5-2 Toekomstbestendige landbouw; Aanpak Bodemdaling (landelijk gebied)
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Juridisch kader

De afspraken in de intentieverklaring zijn niet juridisch afdwingbaar. Ze kunnen worden beschouwd als bestuurlijk commitment.

De CdK is bevoegd om, nadat GS rechtsgeldig hebben besloten, op grond van artikel 176 Provinciewet de juridische binding tot stand te brengen. Op grond van de door de CdK afgegeven machtiging wordt dhr. Stolk, gedeputeerde van Landbouw, gemachtigd om de

intentieverklaring namens de provincie te ondertekenen.

2 Voorafgaande besluitvorming

n.v.t.

3 Proces

Zie 'toelichting'.

4 Participatie en rolname

Het proces heeft het karakter van een gebiedsproces. De agrariërs in het gebied worden dus allemaal actief individueel benaderd en uitgenodigd voor plenaire bijeenkomsten. Ook andere belanghebbende partijen worden actief betrokken.

De provincie is 'eigenaar' van de opgaven voor bodemdaling en van het NPLG. De provincie stelt kaders aan het proces, faciliteert het proces met (beleids)inhoudelijke informatie en kennis, en participeert in het proces.

5 Communicatiestrategie

De ondertekening van de intentieverklaring door de gedeputeerde met de andere partijen kan worden aangegrepen als communicatiemoment. 1 december is er een ontmoeting gepland van gedeputeerde Meindert Stolk met de agrariërs in de 3 polders en met de mede-ondertekenaars van de intentieverklaring. Afhankelijk van de actualiteit en eventuele onrust bij de agrariërs wordt het programma voor deze ontmoeting vormgegeven.